

SUPLEMENT DO DYPLOMU

PRZEWODNIK: KROK PO KROKU

SPIS TREŚCI

ZAŁOŻENIA SUPLEMENTU DO DYPLOMU

Institucje szkolnictwa wyższego, oferowane przez nie programy kształcenia, a także krajowe systemy kwalifikacji w Europie i na całym świecie podlegają gruntownym reformom pod wpływem przemian ekonomicznych, politycznych i technologicznych. Rosnąca liczba absolwentów szkół wyższych, którzy swobodnie poruszają się po świecie w celu realizacji ambicji zawodowych i edukacyjnych, oczekuje należytego oraz sprawiedliwego uznania zdobytych kwalifikacji. Uznania, które w wymiarze praktycznym przełożyłoby się na ułatwienie dostępu do międzynarodowego rynku pracy, a także otwierało możliwość kształcenia w zagranicznych uczelniach, przy zachowaniu zasady nienaruszania autonomii instytucjonalnej i państwowej.

Nieuznawanie dyplomów lub niewłaściwa ocena nabytych kwalifikacji stanowi problem globalny i jest poważnym wyzwaniem dla wszystkich zainteresowanych stron, zarówno posiadaczy dyplomów, instytucji wydających dyplomy, jak i potencjalnych pracodawców.

Eksperti w zakresie polityki edukacyjnej od dawna zdawali sobie sprawę, że niezbędne jest skonstruowanie narzędzia, które ułatwiając uznawanie kwalifikacji nadawanych przez uczelnie, jednocześnie służyłoby zapewnianiu przejrzystości systemów kształcenia na poziomie wyższym, wspomaganie mobilności oraz wspieraniu i promowaniu uczenia się przez całe życie.

W latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku w ramach prac podjętych przez grupę roboczą powołaną spośród przedstawicieli Komisji Europejskiej, Rady Europy i UNESCO/CEPES powstał suplement do dyplomu, stanowiący pewnego rodzaju załącznik do dyplomu szkoły wyższej. Dokument ten przedstawia obiektywną i pełną informację o zdobytej kwalifikacji, czyli o statusie, profilu, poziomie oraz treści i efektach studiów pomyślnie ukończonych przez osobę wymienioną w dyplomie. Preambuła suplementu do dyplomu informuje, że zawarty w nim opis nie powinien zawierać żadnych sądów wartościujących, stwierdzeń

o równoważności lub sugestii dotyczących uznania.

Rezultaty projektu pilotażowego „Suplement do dyplomu” przeprowadzonego w latach 1996–1998 sprawiły, że dokument ten został przyjęty do powszechnego użytku i jest obecnie uznawany za jedno z podstawowych narzędzi wspierających realizację założeń Procesu Bolońskiego. W 2003 roku, podczas berlińskiej konferencji ministrów odpowiedzialnych za szkolnictwo wyższe, 45 państw–sygnatariuszy Deklaracji Bolońskiej przyjęło na siebie obowiązek wdrożenia suplementu do dyplomu w swoich krajach. W przyjętym komunikacie pt. „Realizacja Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego” ministrowie, w dziale dotyczącym uznawania dyplomów i przyjęcia systemu czytelnych i porównywalnych tytułów zawodowych i stopni, stwierdzili co następuje:

„Ministrowie podkreślają znaczenie Konwencji Lizbońskiej, która powinna zostać ratyfikowana przez wszystkie kraje biorące udział w Procesie Bolońskim, oraz wzywają sieci ENIC i NARIC, wraz z właściwymi władzami krajowymi, aby wspierały wdrażanie Konwencji.

Wyznaczają cel, zgodnie z którym każdy student kończący studia począwszy od 2005 r. powinien auto-

matycznie i bezpłatnie otrzymać suplement do dyplomu. Powinien on być wydawany w jednym z powszechnie używanych języków europejskich.

Zwracają się do uczelni i pracodawców, aby w pełni wykorzystywali suplement do dyplomu, pozwoli to bowiem wykorzystać możliwości, jakie stwarza większa przejrzystość i elastyczność systemów studiów, a tym samym zwiększy zatrudnialność i ułatwi uznawanie kwalifikacji i okresów studiów do celów dalszego kształcenia.”¹⁾

Suplement do dyplomu jest jednym z głównych instrumentów Konwencji Rady Europy i UNESCO o uznaniu kwalifikacji związanych z uzyskaniem wykształcenia wyższego w Regionie Europejskim, sporządzonej w Lizbonie 11 kwietnia 1997 roku i przyjętej przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zwanej w skrócie „konwencją lizbońską o uznaniu”. Konwencja przewiduje, że posiadacze kwalifikacji nadawanych w krajach, które ją ratyfikowały, nie mogą być dyskryminowani, zaś dostęp do dalszych studiów na poziomie wyższym oraz prawo do używania tytułów i stopni akademickich powinny być im zagwarantowane na takich samych zasadach, jakie obowiązują obywateli

1) Treść całego komunikatu w języku polskim oraz angielskim można znaleźć na stronie www.ekspertbolonscy.org.pl/dokumenty-i-publikacje.

państwa, w którym ubiegają się o uznanie kwalifikacji. Odpowiedzialność wykazania, że nadana kwalifikacja nie spełnia odpowiednich kryteriów spoczywa na instytucji szkolnictwa wyższego oceniającej tę kwalifikację w celu dopuszczenia jej posiadacza do studiów. W Konwencji zawarto wyraźne postanowienie, że każdy sygnatariusz, który ją ratyfikował, powinien uznawać kwalifikacje wydane w innym kraju Konwencji, chyba że jest w stanie wykazać, iż występują istotne różnice (ang. *substantial differences*) pomiędzy nadawanymi w danym kraju kwalifikacjami, a kwalifikacjami które mają być uznane. Istotne różnice mogą być ewentualnie wykazane dzięki informacjom zawartym w suplemencie do dyplomu, który jest przedmiotem uznania.

Niniejsza publikacja informuje o korzyściach płynących z właściwie wypełnionego suplementu do dyplomu dla wszystkich zainteresowanych stron, jak również zasadach jego wypełniania tak, aby dokument ten spełniał wszystkie pokładane w nim nadzieje.

STRUKTURA SUPLEMENTU DO DYPLOMU I WSKAZÓWKI DLA UCZELNI DOTYCZĄCE JEGO WYPEŁNIENIA

Informacja zawarta w suplemencie do dyplomu ma istotne znaczenie zarówno dla osoby posiadającej kwalifikację (dyplom), jak i dla tych działów instytucji, które mają związek z rekrutacją kandydatów do dalszego kształcenia lub kandydatów do pracy. Twórcy wzoru suplementu do dyplomu, opracowując jego

model, opisali swoje oczekiwania odnoszące się do informacji zawartych w poszczególnych częściach dokumentu. Na kilku następnych stronach zostaną one wyjaśnione z uwzględnieniem specyfiki polskich regulacji prawnych.

Załącznik do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. (Dz. U. Nr 196, poz. 1167)

WZÓR SUPLEMENTU DO DYPLOMU UKOŃCZENIA STUDIÓW (NAZWA UCZELNI)

Niniejszy suplement do dyplomu jest oparty na modelu opracowanym przez Komisję Europejską, Radę Europy oraz UNESCO/CEPES. Ma on dostarczyć obiektywnych i pełnych informacji dla lepszego zrozumienia oraz sprawiedliwego uznawania kwalifikacji akademickich i zawodowych w kraju i za granicą. Suplement zawiera opis rodzaju, poziomu, kontekstu, treści i statusu odbytych studiów i pomyślnie ukończonych przez osobę wymienioną w oryginalnym dyplomie. Opis ten nie powinien zawierać żadnych sądów wartościujących, stwierdzeń o równoważności lub sugestii dotyczących uznania. Powinien dostarczać informacji odnośnie do wszystkich ośmiu sekcji. Tam gdzie informacja nie została podana, należy wyjaśnić przyczyny jej braku.

SUPLEMENT DO DYPLOMU
ważny z dyplomem nr

1. INFORMACJE O POSIADACZU DYPLOMU

1.1. Nazwisko:

Podać pełne nazwisko posiadacza dyplomu zgodnie z dowodem osobistym (lub – w przypadku obywateli innych państw – zgodnie z innym dokumentem tożsamości).

1.2. Imię (imiona):

Wpisać wszystkie imiona absolwenta zgodnie z dokumentem tożsamości.

1.3. Data urodzenia (dzień, miesiąc, rok):

Podać dzień, miesiąc i rok urodzenia.

1.4. Numer identyfikacyjny, kod studenta albo numer albumu:

Wpisany numer lub kod powinien pozwolić na zidentyfikowanie osoby jako studenta konkretnego programu opisanego w suplemencie do dyplomu.

Zgodnie z przyjętymi w kraju rozwiązaniami prawnymi

zaleca się wpisanie numeru albumu jako jednoznacznie identyfikującego studenta konkretnego programu. Jeżeli uczelniany system kodowania pozwala na sprawniejszą identyfikację studenta to należy podać zastosowany w systemie kod studenta. Co do zasady podaje się **tylko jeden** numer.

W przypadku studentów, którzy studiowali w innej uczelni i kontynuowali oraz ukończyli studia w uczelni wydającej dyplom, należy wpisać wyłącznie numer identyfikacyjny z uczelni wydającej dyplom.

Przykład: numer albumu 15362.

2. INFORMACJE O DYPLOMIE ³⁾

2.1. Określenie uzyskanego wykształcenia (tytuł zawodowy)¹⁾:

Podać pełną nazwę określającą posiadane wykształcenie, to znaczy tytuł zawodowy podany na oryginalnym dyplomie, w polskim brzmieniu, bez względu na wersję językową suplementu, np. licencjat, inżynier, magister.

1) W przypadku tłumaczenia na język obcy treść pozostaje wpisana w oryginalnym brzmieniu.

3) Pkt 2.3, 2.4, 4.2 – 4.4, 6.1 i 6.2 mogą zostać rozszerzone o odpowiednią liczbę stron, w zależności od potrzeb.

Nazwę należy wpisać w mianowniku (inaczej niż w dyplomie, gdzie dopuszcza się formę mianownika lub dopełniacza).

2.2. Kierunek studiów i specjalność oraz profil kształcenia:

Wpisać kierunek studiów oraz specjalność (o ile to możliwe) i profil kształcenia (ogólnoakademicki lub praktyczny). Jeżeli student nie realizuje żadnej specjalności, należy podać tylko nazwę kierunku studiów. W przypadku studentów realizujących dwie specjalności jednocześnie, należy tu wpisać obie.

Przykład:

kierunek: filologia; specjalność: filologia angielska;
profil: ogólnoakademicki.

2.3. Nazwa i status uczelni wydającej dyplom¹⁾:

Podać pełną nazwę uczelni w **oryginalnym brzmieniu** bez względu na wersję językową suplementu oraz status uczelni (publiczna lub niepubliczna) oraz, o ile to możliwe, profil uczelni, np. uniwersytet medyczny, uniwer-

sytet ekonomiczny. Jeżeli uczelnia uzyskała akredytację instytucjonalną lub programową na określonym kierunku studiów, można tu podać informację o tej akredytacji. Dobrze jest podać akt prawny, na mocy którego uczelnia została utworzona i nabyła prawo do kształcenia na poziomie wyższym.

Przykład:

[Nazwa Uczelni] jest publiczną/niepubliczną uczelnią akademicką/zawodową, utworzoną na mocy [wpisać właściwy akt prawny, np. ustawę, rozporządzenie].

W tłumaczeniu suplementu na język obcy można podać obok polskiej nazwy uczelni również nazwę angielską w nawiasie.

Jeżeli dyplom jest wydawany wspólnie przez dwie lub więcej uczelni, to ich nazwy powinny być wymienione w ich oryginalnym brzmieniu wraz ze wskazaniem tej, w której student był immatrykulowany. Wpisywanie dodatkowych informacji, np. numeru uczelni w rejestrze MNIŚW, jest zbędne.

1) W przypadku tłumaczenia na język obcy treść pozostaje wpisana w oryginalnym brzmieniu.

2.4. Nazwa i status uczelni prowadzącej studia ²⁾ (jeżeli jest inna niż wymieniona w pkt 2.3):

Jeżeli instytucja wydająca dyplom różni się od instytucji prowadzącej studia, należy tu podać nazwę i status uczelni prowadzącej studia. W przypadku prowadzenia studiów wspólnych, w tym punkcie suplementu należy wymienić wszystkie uczelnie realizujące program kształcenia: ich nazwy w oryginalnym brzmieniu oraz statusy. W punkcie 2.4 nie wymienia się nazw uczelni, w których student zaliczył część programu w ramach np. mobilności, lub z których przeniósł się do uczelni wydającej dyplom. Informację o tych uczelniach można podać w punkcie 4.3.

2.5. Język (języki) wykładowe/egzaminów:

Podać język(i) wykładowe i języki, w których odbywały się egzaminy.

3. INFORMACJE O POZIOMIE WYKSZTAŁCENIA

3.1. Poziom posiadanego wykształcenia:

Podać, zgodnie z opisem w sekcji 8 suplementu, poziom: studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie. Kraje, które wdrożyły krajowe ramy kwalifikacji, podają również poziom kwalifikacji w odniesieniu do tych ram (system kwalifikacji powinien być opisany w sekcji 8).

3.2. Czas trwania studiów według programu:

Podać czas trwania studiów, z uwzględnieniem wszystkich elementów składowych programu (takich jak np. praktyki), w semestrach lub latach, oraz nakład pracy studenta wyrażony w punktach ECTS.

Przykład 1:

Studia siedmiosemestralne, 210 punktów ECTS, w tym trzymiesięczna praktyka zawodowa w wymiarze 15 punktów ECTS.

Jeśli organizacja danego kierunku studiów regulowana jest odrębnymi, resortowymi lub unijnymi, przepisami stawiającymi określone wymogi godzin zajęć lub godzin praktyk, należy w tym punkcie dodać realizowany wymiar godzin praktyk.

2) Należy podać status uczelni prowadzącej studia (publiczna/niepubliczna) oraz nazwy uczelni lub instytucji prowadzących studia wspólnie, w oryginalnym brzmieniu.

Przykład 2:

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego realizowanej w szkołach wyższych (Dz. U. z 2008 r. Nr 27, poz. 158) mówi, że praktyki zawodowe są realizowane w wymiarze ogółem 240 godzin.

Jeśli praktyka jest obowiązkowa (przewidziana programem studiów) czas jej trwania należy zawrzeć w czasie trwania studiów.

Jeśli zaliczona przez studenta praktyka nie jest przewidziana w programie kształcenia (i tym samym jest ponadprogramowa), nie można wliczać jej do czasu trwania studiów, ani do nakładu pracy studenta. Informację o zrealizowaniu takiej ponadprogramowej praktyki należy podać w punkcie 6.1.

3.3. Warunki przyjęcia na studia:

Wymienić rodzaje świadectw lub dyplomów uprawniających do podjęcia studiów na danym kierunku

i poziomie kształcenia, np. świadectwo dojrzałości, dyplom licencjata.

W przypadku przeniesienia z innej uczelni należy podać informację o warunkach przyjęcia na studia w uczelni wydającej dyplom w odniesieniu do rocznika, w którym student rozpocząłby studia na tej uczelni. W tym punkcie należy również wymienić dodatkowe kryteria przyjęć na dany kierunek studiów i poziom kształcenia, o ile takie występują (np. sprawdzian sprawności fizycznej).

4. INFORMACJE O TREŚCI STUDIÓW I OSIĄGNIĘTYCH WYNIKACH ³⁾

4.1. Forma studiów:

Wpisać jedną z dwóch form studiów stosowanych w polskim szkolnictwie wyższym: studia stacjonarne lub studia niestacjonarne. W przypadku studenta, który w trakcie realizacji programu przeniósł się z jednej formy studiów na inną, należy podać taką formę, w której student ukończył kształcenie.

3) Pkt 2.3, 2.4, 4.2 – 4.4, 6.1 i 6.2 mogą zostać rozszerzone o odpowiednią liczbę stron, w zależności od potrzeb.

4.2. Wymagania programowe:

Podać informacje o ustalonych wymaganiach programowych warunkujących zdobycie wykształcenia na danym kierunku studiów i poziomie kształcenia, mogą to być np. obowiązkowe składowe programu, obowiązkowe elementy kształcenia praktycznego, wymagania dotyczące pracy dyplomowej, egzaminu dyplomowego itd. Należy, w szczególności, podać informacje o wymaganiach warunkujących pomyślne ukończenie studiów.

W przyszłości, w suplementach do dyplomu będzie należało w tym punkcie podać efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, zdefiniowane dla danego kierunku oraz poziomu kształcenia i prowadzące do uzyskania kwalifikacji (dyplomu).

4.3. Szczegóły dotyczące przebiegu studiów: składowe programy studiów oraz indywidualne osiągnięcia, uzyskane oceny/punkty ECTS:

Opisać indywidualną ścieżkę kształcenia konkretnego studenta, a zatem wymienić wszystkie zrealizowane i zaliczone na poczet uzyskanej kwalifikacji elementy programu kształcenia (przedmioty, moduły, projekty, praktyki, pracę i egzamin dyplomowy itd.) wraz z przy-

pisanyymi tym elementom punktami ECTS i uzyskanymi przez studenta ocenami. Jeżeli kwalifikacja została uzyskana w wyniku wspólnego programu studiów, należy podać, w których uczelniach zaliczono poszczególne składowe programu.

W punkcie 4.3 można również podać:

- informację o średniej ocenie ze studiów (sposób jej obliczania należy przedstawić w punkcie 4.4),
- tytuł pracy dyplomowej (w tłumaczeniu suplementu na język obcy zaleca się podawanie tytułu w języku polskim i języku tłumaczenia),
- łączną liczbę punktów ECTS uzyskanych przez studenta, czyli informację o nakładzie pracy studenta poniesionym dla uzyskania kwalifikacji (dyplomu) np. „uzyskał 210 punktów ECTS”.

Wykazu osiągnięć studenta nie należy ograniczać jedynie do osiągnięć zaliczonych na poczet kwalifikacji. W pierwszej kolejności należy jednak wymienić wszystkie elementy kształcenia tworzące daną kwalifikację i podać sumaryczną liczbę punktów ECTS, a następnie wypisać zrealizowane przedmioty dodatkowe związane ze studiowaną dyscypliną. Te dwie

kategorii przedmiotów należy wyraźnie rozróżnić, tak aby jasno wynikało, które przedmioty zostały zaliczone w poczet kwalifikacji, a które zrealizowano dodatkowo. Należy też zaznaczyć, że oceny uzyskane za przedmioty dodatkowe (ponadprogramowe) nie są wliczane do średniej oceny ze studiów, ani do wyniku ukończenia studiów.

Jeżeli w suplemencie osiągnięcia studenta są podzielone na semestry, to w przypadku studentów, którzy „warunkowo” zaliczyli dany semestr, a jeden przedmiot z programu tego semestru zaliczyli w semestrze wyższym, ów przedmiot należy wpisać w semestrze, w którym faktycznie został zaliczony (a nie w semestrze, do którego był przypisany w planie studiów). Analogicznie, przedmioty z wyższego roku (np. trzeciego) w uczelni wydającej dyplom, zrealizowane przez studenta w uczelni partnerskiej wcześniej (np. na drugim roku studiów) w suplemencie do dyplomu powinny pojawić się w osiągnięciach roku studiów, na którym rzeczywiście zostały zrealizowane, a nie w roku, do którego są przypisane w planie studiów.

Jeżeli student przeniósł się do uczelni A (wydającej dyplom) po kilku semestrach studiów w uczelni B, w suplemencie należy uwzględnić tylko te przedmioty z uczelni B, które uczelnia A zaliczyła na poczet programu kształcenia prowadzącego do uzyskania kwalifikacji (dyplomu). Decyzję o zaliczeniu przedmiotów z uczelni B podejmuje kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej (np. dziekan). On też decyduje o nazwie, pod jaką w dokumentach uczelni A (wydającej dyplom) wpisuje się dany przedmiot z uczelni B.

W przypadku studenta, który przerwał kiedyś jednolite studia magisterskie i ze względu na wprowadzony dwustopniowy system kształcenia był zmuszony, w celu kontynuowania kształcenia, podjąć studia pierwszego stopnia, kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej podejmuje decyzję o pełnym lub częściowym uznaniu wcześniej zaliczonego programu na poczet kwalifikacji pierwszego stopnia oraz określa pozostały do zrealizowania program. Oznacza to, że w suplemencie do dyplomu należy wpisać tylko te z wcześniej zdobytych osiągnięć studenta, które zostały uznane przez dziekana. Należy też podać faktyczny rok/lata, w których uznany program był realizowany.

W przypadku studenta realizującego część programu studiów w zagranicznej uczelni partnerskiej, w ramach różnych programów wymiany (np. Erasmus), w punkcie 4.3 należy wpisać przedmioty zrealizowane w tej uczelni i uznane na poczet kwalifikacji przez dziekana (kierownika jednostki organizacyjnej) zgodnie z podpisanym przed wyjazdem studenta „Porozumieniem o programie zajęć” i przywiezionym z uczelni partnerskiej „Wykazem zaliczeń”. Nazwy przedmiotów zrealizowanych w uczelniach zagranicznych należy wpisać w oryginalnym brzmieniu zapisanym przez uczelnię partnerską w „Wykazie zaliczeń”. W suplemencie polsko- lub angielskojęzycznym można dodatkowo podać nazwę przedmiotu w tłumaczeniu na język suplementu. Oceny za przedmioty zrealizowane za granicą należy wpisać już po konwersji na lokalną skalę ocen, czyli skalę ocen stosowaną w uczelni wydającej dyplom.

W punkcie 4.3 nie należy:

- wpisywać zajęć wyrównawczych, gdyż są to zajęcia z niższego poziomu kształcenia, a nie z poziomu szkoły wyższej i nie przypisuje się im punktów ECTS,
- podawać, obok nazwy przedmiotu, formy prowa-

dzenia zajęć (np. wykład, konwersatorium) lub sposobu zaliczania przedmiotu (egzamin, zaliczenie, itp.), bowiem fakt zaliczenia danego przedmiotu oznacza osiągnięcie przez studenta efektów kształcenia zakładanych dla tego przedmiotu, niezależnie od metod, jakimi efekty te zostały osiągnięte, czy sposobu, w jaki sprawdzano ich osiągnięcie przez studenta,

- podawać, obok nazwy przedmiotu, nazwiska osoby prowadzącej zajęcia, gdyż ważne są jedynie osiągnięte efekty. Jeżeli jednak taka informacja jest istotna, np. w przypadku kierunków artystycznych, można ją zamieszczać w uzgodniony sposób respektujący zasady równego traktowania.

Nie zaleca się podawania liczby godzin zajęć (godzin kontaktowych) lub liczby godzin praktyk zrealizowanych przez studenta w ramach danego programu studiów, chyba że organizacja tych studiów regulowana jest odrębnymi, resortowymi bądź unijnymi, przepisami stawiającymi taki wymóg.

4.4. System ocen i – o ile to możliwe – sposób ich przyznawania:

Opisać skalę ocen stosowaną w uczelni, sposób obliczania średniej ze studiów oraz sposób obliczania wyniku ukończenia studiów, zgodnie z regulaminem studiów. Zalecane jest także podanie statystycznego rozkładu ocen w odniesieniu do danego kierunku studiów, wydziału lub całej uczelni – w zależności od decyzji podjętej przez władze uczelni i zapisanej w regulaminie studiów. W przypadku studiów prowadzonych wspólnie należy stosować skalę ocen uzgodnioną pomiędzy uczelniami w porozumieniu o prowadzeniu studiów wspólnych.

4.5. Wynik ukończenia studiów¹⁾:

Podać wynik ukończenia studiów w oryginalnym brzmieniu. Polskie prawo nie narzuca ogólnie obowiązującej skali ocen. Nazewnictwo zastosowane w tym punkcie (np. bardzo dobry, celujący) powinno być zgodne z zapisem w regulaminie studiów. Zasady obliczania średniej oceny ze studiów (podawanej w punkcie 4.3) oraz wyniku ukończenia studiów (podawanego w punkcie 4.5) należy przedstawić w punkcie 4.4.

5. INFORMACJE O UPRAWNIENIACH POSIADACZA DYPLOMU

5.1. Dostęp do dalszych studiów:

Podać, czy w obrębie kraju, w którym dany dyplom został wydany, daje on dostęp do dalszych studiów, zwłaszcza studiów prowadzących do wyższego poziomu kształcenia, a jeżeli tak, to do jakich (studia drugiego stopnia, studia trzeciego stopnia).

5.2. Posiadane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe (o ile to możliwe):

Podać, jeśli dotyczy, czy dana kwalifikacja (dyplom) przyznaje absolwentowi jakiś status zawodowy oraz pod jakimi warunkami i jaka instytucja go nadaje, lub – w przypadku zawodów regulowanych – czy daje prawo do prowadzenia praktyki zawodowej (np. lekarz, architekt). Podane tutaj dane muszą być zgodne z aktualnie obowiązującymi przepisami prawnymi. Informacje o krajowych podstawach prawnych regulacji zawodów oraz organach właściwych do przeprowadzenia procedury uznania kwalifikacji w konkretnym zawodzie regulowanym

1) W przypadku tłumaczenia na język obcy treść pozostaje wpisana w oryginalnym brzmieniu.

można znaleźć na stronie internetowej właściwego ministerstwa ds. szkolnictwa wyższego lub odpowiedniego resortu^{II)}.

Na podstawie obowiązujących przepisów prawnych uczelnia powinna ustalić, czy, a jeżeli tak, to jakie kwalifikacje lub uprawnienia zawodowe nabywa absolwent danego kierunku i poziomu kształcenia.

Przykład 1:

Absolwent kierunku lekarskiego nabywa prawo wykonywania zawodu lekarza po odbyciu co najmniej 12-miesięcznego stażu podyplomowego oraz złożeniu, z wynikiem pozytywnym, Lekarskiego Egzaminu Końcowego. Zasady wykonywania zawodu lekarza reguluje ustawa o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 1997 r. Nr 28, poz. 152 z późn. zmianami).

Przykład 2:

Absolwent kierunku leśnictwo uzyskuje uprawnienia zawodowe inżyniera leśnictwa po odbyciu rocznego stażu

w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych, oraz złożeniu, z pozytywnym rezultatem, przed komisją egzaminacyjną egzaminu obejmującego sprawdzenie wiedzy w zakresie przepisów prawnych dotyczących leśnictwa i ochrony przyrody oraz zasad i sposobów zarządzania i gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, będącego w zarządzie Lasów Państwowych^{III)}.

Należy pamiętać, że tylko nieliczne dyplomy dają uprawnienia do wykonywania określonego zawodu lub potwierdzają posiadanie specyficznych uprawnień zawodowych i tylko w przypisanych do tych dyplomów suplementach trzeba o nich napisać.

6. DODATKOWE INFORMACJE³⁾

6.1. Dodatkowe informacje, w tym o odbytych praktykach i otrzymanych nagrodach:

Podać informacje o zaliczonych praktykach ponadpro-

II) Na grudzień 2011 r. jest to strona www.nauka.gov.pl/skolnictwo-wyzsze/mobilnosc-akademicka-i-zawodowa/uznawanie-kwalifikacji-zawodowych/

III) Podstawa prawna: ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59) oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 stycznia 2003 r. w sprawie stanowisk, stopni służbowych oraz zasad wynagradzania w Służbie Leśnej (Dz. U. z 2003 r. Nr 11, poz. 123).

3) Pkt 2.3, 2.4, 4.2 – 4.4, 6.1 i 6.2 mogą zostać rozszerzone o odpowiednią liczbę stron, w zależności od potrzeb.

gramowych oraz innych dodatkowych osiągnięciach studenta, takich jak publikacje (efekt pracy w kołach naukowych), wyróżnienia, nagrody, wybitne osiągnięcia sportowe, które świadczą o zdobyciu przez studenta dodatkowych umiejętności lub kompetencji. Dodatkowe osiągnięcia studenta, wpisywane w tym punkcie, powinny mieć związek z realizowaną dyscypliną studiów (daną kwalifikacją).

Uczelnia winna zdecydować i określić, jakiego typu osiągnięcia umieszcza w tym punkcie suplementu oraz na jakich zasadach (tylko osiągnięcia udokumentowane) i konsekwentnie postępować wobec wszystkich studentów.

6.2. Dalsze źródła informacji:

Wpisać dodatkowe źródła informacji o krajowym systemie szkolnictwa wyższego, uczelni, programach i zasadach kształcenia, np. adres portalu internetowego uczelni, wydziału, właściwego ministerstwa, Polskiej Komisji Akredytacyjnej, polskiego ośrodka ENIC/NARIC.

7. POŚWIADCZENIE SUPLEMENTU

7.1. Data:

Wpisać datę sporządzenia suplementu do dyplomu. Nie musi być ona zgodna z datą ukończenia studiów.

7.2. Podpis kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni:

Imienny podpis dziekana wydziału lub kierownika innej podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni określonej w statucie.

7.3. Stanowisko osoby wymienionej w pkt 7.2:

Wpisać stanowisko kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni, który podpisał suplement do dyplomu.

7.4. Pieczęć urzędowa uczelni:

Należy przystawić pieczęć urzędową uczelni wydającej dyplom.

8. INFORMACJA O KRAJOWYM SYSTEMIE SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Podać informację zawartą w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (poniżej):

8.1. Kryterium dostępu do szkolnictwa wyższego

Łączny czas kształcenia do momentu ukończenia szkoły dającej możliwość przystąpienia do egzaminu dojrzałości (egzaminu maturalnego) wynosi 12 – 15 lat. Po zdaniu egzaminu dojrzałości (egzaminu maturalnego) absolwenci otrzymują świadectwo dojrzałości upoważniające do ubiegania się o przyjęcie na uczelnię.

8.2. System szkolnictwa wyższego

System szkolnictwa wyższego i podstawy jego funkcjonowania określa ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Przepisy tej ustawy stosuje się do publicz-

nych i niepublicznych szkół wyższych, a prowadzenie kształcenia odbywa się na tych samych zasadach i po spełnieniu tych samych warunków.

Uczelnie, niezależnie od ich statusu, dzielą się na uczelnie akademickie oraz uczelnie zawodowe.

Uczelnia akademicka to uczelnia, w której przynajmniej jedna jednostka organizacyjna posiada uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora.

Uczelnia zawodowa to uczelnia prowadząca studia pierwszego lub drugiego stopnia albo jednolite studia magisterskie nieposiadająca uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora.

Studia w uczelniach są prowadzone jako studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie oraz studia doktoranckie (studia trzeciego stopnia).

Studia pierwszego stopnia mogą być prowadzone jako studia licencjackie, które trwają sześć lub siedem semestrów, albo studia inżynierskie, które trwają siedem lub osiem semestrów. Studia drugiego stopnia trwają trzy albo cztery semestry.

Jednolite studia magisterskie trwają od dziewięciu do dwunastu semestrów.

Studia doktoranckie trwają nie dłużej niż cztery lata. W odrębnym trybie, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.), uzyskuje się stopień naukowy doktora albo stopień doktora w zakresie sztuki.

Studia wyższe oraz studia doktoranckie mogą być prowadzone jako studia stacjonarne albo jako studia niestacjonarne.

8.3. Tytuły nadawane absolwentom szkół wyższych

- licencjat, licencjat pielęgniarstwa, licencjat położnictwa, inżynier, inżynier pożarnictwa, inżynier architekt oraz inżynier architekt krajobrazu – nadawane absolwentom studiów pierwszego stopnia,
- magister oraz tytuły równorzędne: magister inżynier, magister inżynier architekt, magister inżynier architekt krajobrazu, magister inżynier pożarnictwa, magister pielęgniarstwa, magister położnictwa, magister sztuki – nadawane absolwentom studiów drugiego stopnia,
- magister oraz tytuły równorzędne: lekarz, lekarz dentyista, lekarz weterynarii, magister farmacji,

magister sztuki – nadawane absolwentom jednolitych studiów magisterskich.

8.4. Punkty zaliczeniowe

Liczba punktów ECTS przewidziana planem studiów dla semestru wynosi 30, natomiast dla roku studiów – 60. Aby uzyskać dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia, student jest obowiązany uzyskać co najmniej 180 punktów ECTS, studiów drugiego stopnia – co najmniej 90 punktów ECTS, jednolitych studiów magisterskich – co najmniej 300 punktów ECTS w systemie studiów pięcioletnich oraz 360 punktów ECTS w systemie studiów sześcioletnich.

8.5. Stopnie naukowe, stopnie w zakresie sztuki, tytuł naukowy, tytuł w zakresie sztuki

Zgodnie z przepisami ustawy dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.) są nadawane stopnie naukowe, stopnie w zakresie sztuki oraz tytuł naukowy profesora.

Stopniami naukowymi są stopnie doktora i doktora habilitowanego określonej dziedziny nauki w zakre-

się danej dyscypliny naukowej. Stopniami w zakresie sztuki są stopnie doktora i doktora habilitowanego określonej dziedziny sztuki w zakresie danej dyscypliny artystycznej. Stopnie naukowe i stopnie w zakresie sztuki nadają jednostki organizacyjne uczelni i Polskiej Akademii Nauk oraz instytuty badawcze, zgodnie z posiadanymi uprawnieniami.

Tytułem naukowym jest tytuł profesora określonej dziedziny nauki, tytułem w zakresie sztuki jest tytuł profesora określonej dziedziny sztuki. Tytuł profesora nadaje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

KORZYŚCI Z SUPLEMENTU DO DYPLOMU

Jakie są zatem najważniejsze korzyści wynikające z faktu wydawania suplementu do dyplomu absolwentom szkół wyższych? W jaki sposób mogą wykorzystać ten dokument wszystkie zainteresowane strony: posiadacz dyplomu, uczelnia, pracodawca?

Absolwent szkoły wyższej, który wraz z dyplomem ukończenia studiów otrzymuje suplement, ma pewność, że:

- jest to dokument rozpoznawalny, zrozumiały i porównywalny w każdym państwie Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego,
- zawarte w suplemencie dane o przebiegu studiów stanowią obiektywny i kompletny zapis akademickich osiągnięć i nabytych kwalifikacji (m.in. dzięki wykorzystaniu ECTS – systemu transferu i akumulacji punktów),
- zapisane w suplemencie informacje, dzięki ich skodyfikowanej i przejrzystej organizacji, mogą pomóc w uzyskaniu zatrudnienia lub w kontynuacji studiów,

również za granicą.

Suplement do dyplomu czyni jego posiadacza mobilnym na krajowym i międzynarodowym rynku pracy. Ułatwia też mobilność akademicką absolwenta, jeśli zdecyduje się on podjąć dalsze studia.

Wprowadzenie suplementu przez kraje uczestniczące w Procesie Bolońskim zostało dobrze przyjęte przez społeczność studentów, czego potwierdzeniem może być fragment z ogłoszonego w marcu 2006 roku oświadczenia studenckiego stowarzyszenia ESIB (*National Union of Students in Europe*)^{IV}):

„ESIB zdecydowanie popiera pomysł suplementu do dyplomu [...] Aby suplement odpowiadał na potrzebę przejrzystości i uznawalności kwalifikacji oraz zwiększał szanse zatrudnienia, powinien być realizowany jeszcze aktywniej i na szerszą skalę. Konieczne są działania instytucjonalne w tym zakresie oraz kampanie informacyjne, również na rynku pracy.”

^{IV}) W roku 2007 stowarzyszenie ESIB zmieniło nazwę na ESU (*European Students' Union*).

Dla uczelni funkcjonowanie suplementu jest jak dwie strony tej samej monety. Instytucje szkolnictwa wyższego są bowiem z jednej strony zobligowane do wydawania suplementu swoim absolwentem, z drugiej zaś, same korzystają z informacji tam zawartych. Z punktu widzenia uczelni, suplement do dyplomu:

- jest wiarygodnym i obiektywnym źródłem informacji o uzyskanej przez posiadacza dyplomu kwalifikacji, dokumentem zrozumiałym niezależnie od narodowego systemu kształcenia wyższego (opis tego systemu jest obligatoryjną składową suplementu),
- oferuje wspólną, jednolitą i akceptowaną przez instytucje europejskie formułę opisu kwalifikacji, bez ingerencji w instytucjonalną lub systemową autonomię kształcenia,
- umożliwia sprawną i rzetelną ocenę osiągnięć kandydatów ubiegających się o przyjęcie na wyższy stopień studiów (na studia drugiego i trzeciego stopnia, jeśli takie są oferowane przez daną instytucję),
- wzmacnia wizerunek uczelni jako instytucji wspierającej obecność i mobilność swoich absolwentów na krajowym i międzynarodowym rynku pracy.

Jak widać, w przypadku szkół wyższych korzyści wyni-

kające z funkcjonowania suplementu mają nie tylko znaczenie informacyjne i pragmatyczne, lecz również wizerunkowe. Suplement jest bowiem także formą prezentacji instytucji wydającej dyplom.

Pozostaje jeszcze pytanie o znaczenie suplementu do dyplomu dla pracodawcy poszukującego pracownika. Czy nie wystarczy dziś CV, list motywacyjny i rozmowa z zainteresowanym? Łatwo zauważyć, że żadna z tych form nie jest obiektywna – każda zawiera projekcję wyobrażeń i oczekiwań kandydata na pracownika. Suplement pozwala pracodawcy skonfrontować te wyobrażenia z rzeczywistymi dokonaniem kandydata opisanymi w sposób bezstronny i rzeczowy przez uczelnię, której kandydat jest absolwentem.

Reasumując warto jeszcze raz przypomnieć, że suplement do dyplomu to przede wszystkim narzędzie wzmacniające przejrzystość systemów kształcenia na poziomie wyższym, wspomagające zawodową i akademicką mobilność absolwentów, a także wspierające i promujące ideę uczenia się przez całe życie.

Załącznik do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa
Wyższego z dnia 1 września 2011 r. (poz. 1167)

WZÓR SUPLEMENTU DO DYPLOMU UKOŃCZENIA STUDIÓW

(NAZWA UCZELNI)

Niniejszy suplement do dyplomu jest oparty na modelu opracowanym przez Komisję Europejską, Radę Europy oraz UNESCO/CEPES. Ma on dostarczyć obiektywnych i pełnych informacji dla lepszego zrozumienia oraz sprawiedliwego uznawania kwalifikacji akademickich i zawodowych w kraju i za granicą. Suplement zawiera opis rodzaju, poziomu, kontekstu, treści i statusu odbytych studiów i pomyślnie ukończonych przez osobę wymienioną w oryginalnym dyplomie. Opis ten nie powinien zawierać żadnych sądów wartościujących, stwierdzeń o równoważności lub sugestii dotyczących uznania. Powinien dostarczać informacji odnośnie do wszystkich ośmiu sekcji. Tam gdzie informacja nie została podana, należy wyjaśnić przyczynę jej braku.

SUPLEMENT DO DYPLOMU ważny z dyplomem nr

1. INFORMACJE O POSIADACZU DYPLOMU

- 1.1. Nazwisko:
- 1.2. Imię (imiona):
- 1.3. Data urodzenia (dzień, miesiąc, rok):
- 1.4. Numer identyfikacyjny, kod studenta albo numer albumu:

2. INFORMACJE O DYPLOMIE³⁾

- 2.1. Określenie uzyskanego wykształcenia (tytuł zawodowy)¹⁾:
- 2.2. Kierunek studiów i specjalność oraz profil kształcenia:
- 2.3. Nazwa i status uczelni wydającej dyplom¹⁾:
- 2.4. Nazwa i status uczelni prowadzącej studia²⁾ (jeżeli jest inna niż wymieniona w pkt 2.3):
- 2.5. Język (języki) wykładowe/egzaminów:

3. INFORMACJE O POZIOMIE WYKSZTAŁCENIA

- 3.1. Poziom posiadanego wykształcenia:
- 3.2. Czas trwania studiów według programu:
- 3.3. Warunki przyjęcia na studia:

4. INFORMACJE O TREŚCI STUDIÓW I OSIĄGNIĘTYCH WYNIKACH³⁾

- 4.1. Forma studiów:
- 4.2. Wymagania programowe:
- 4.3. Szczegóły dotyczące przebiegu studiów: składowe programu studiów oraz indywidualne osiągnięcia, uzyskane oceny/punkty ECTS:

4.4. System ocen i – o ile to możliwe – sposób ich przyznawania:

4.5. Wynik ukończenia studiów¹⁾:

5. INFORMACJE O UPRAWNIENIACH POSIADACZA DYPLOMU

5.1. Dostęp do dalszych studiów:

5.2. Posiadane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe (o ile to możliwe):

6. DODATKOWE INFORMACJE³⁾

6.1. Dodatkowe informacje, w tym o odbytych praktykach i otrzymanych nagrodach:

6.2. Dalsze źródła informacji:

7. POŚWIADCZENIE SUPLEMENTU

7.1. Data:

7.2. Podpis kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni:

7.3. Stanowisko osoby wymienionej w pkt 7.2:

7.4. Pieczęć urzędowa uczelni:

8. INFORMACJA O KRAJOWYM SYSTEMIE SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

8.1. Kryterium dostępu do szkolnictwa wyższego

Łączny czas kształcenia do momentu ukończenia szkoły dającej możliwość przystąpienia do egzaminu dojrzałości (egzaminu maturalnego) wynosi 12 – 15 lat. Po zdaniu egzaminu dojrzałości (egzaminu maturalnego) absolwenci otrzymują świadectwo dojrzałości upoważniające do ubiegania się o przyjęcie na uczelnię.

8.2. System szkolnictwa wyższego

System szkolnictwa wyższego i podstawy jego funkcjonowania określa ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Przepisy tej ustawy stosuje się do publicznych i niepublicznych szkół wyższych, a prowadzenie kształcenia odbywa się na tych samych zasadach i po spełnieniu tych samych warunków.

Uczelnie, niezależnie od ich statusu, dzielą się na *uczelnie akademickie* oraz *uczelnie zawodowe*.

Uczelnia akademicka to uczelnia, w której przynajmniej jedna jednostka organizacyjna posiada uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora.

Uczelnia zawodowa to uczelnia prowadząca studia pierwszego lub drugiego stopnia albo jednolite studia magisterskie nieposiadająca uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora.

Studia w uczelniach są prowadzone jako studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie oraz studia doktoranckie (studia trzeciego stopnia).

Studia pierwszego stopnia mogą być prowadzone jako studia licencjackie, które trwają sześć lub siedem semestrów, albo studia inżynierskie, które trwają siedem lub osiem semestrów. Studia drugiego stopnia trwają trzy albo cztery semestry.

Jednolite studia magisterskie trwają od dziewięciu do dwunastu semestrów.

Studia doktoranckie trwają nie dłużej niż cztery lata. W odrębnym trybie, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.), uzyskuje się stopnie i tytuły doktora albo stopnie i tytuły doktora w zakresie sztuki.

Studia wyższe oraz studia doktoranckie mogą być prowadzone jako studia macjonarne albo jako studia niestacjonarne.

8.3. Tytuły nadawane absolwentom szkół wyższych

– licencjat, licencjat pielęgniarstwa, licencjat położnictwa, inżynier, inżynier pożarnictwa, inżynier architekt oraz inżynier architekt krajoznawcy – nadawane absolwentom studiów pierwszego stopnia,

– magister oraz tytuły równorzędne: magister inżynier, magister inżynier architekt, magister inżynier architekt krajoznawcy, magister inżynier pożarnictwa, magister pielęgniarstwa, magister położnictwa, magister sztuki – nadawane absolwentom studiów drugiego stopnia,

– magister oraz tytuły równorzędne: lekarz, lekarz dentysta, lekarz weterynarii, magister farmacji, magister sztuki – nadawane absolwentom jednolitych studiów magisterskich.

8.4. Punkty zaliczeniowe

Liczba punktów ECTS przewidziana planem studiów dla semestru wynosi 30, natomiast dla roku studiów – 60. Aby uzyskać dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia, student jest obowiązany uzyskać co najmniej 180 punktów ECTS, studiów drugiego stopnia – co najmniej 90 punktów ECTS, jednolitych studiów magisterskich – co najmniej 300 punktów ECTS w systemie studiów pięcioletnich oraz 360 punktów ECTS w systemie studiów sześcioletnich.

8.5. Stopnie naukowe, stopnie w zakresie sztuki, tytuł naukowy, tytuł w zakresie sztuki

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.) są nadawane stopnie naukowe, stopnie w zakresie sztuki oraz tytuł naukowy profesora.

Stopniami naukowymi są stopnie *doktora* i *doktora habilitowanego* określonej dziedziny nauki w zakresie danej dyscypliny naukowej. Stopniami w zakresie sztuki są stopnie *doktora* i *doktora habilitowanego* określonej dziedziny sztuki w zakresie danej dyscypliny artystycznej. Stopnie naukowe i stopnie w zakresie sztuki nadają jednostki organizacyjne uczelni i Polskiej Akademii Nauk oraz instytuty badawcze, zgodnie z posiadanymi uprawnieniami.

Tytułem naukowym jest tytuł profesora określonej dziedziny nauki, tytułem w zakresie sztuki jest tytuł profesora określonej dziedziny sztuki. Tytuł profesora nadaje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

¹⁾ W przypadku tłumaczenia na język obcy treść pozostaje wpisana w oryginalnym brzmieniu.

²⁾ Należy podać status uczelni prowadzącej studia (publiczna/niepubliczna) oraz nazwę uczelni lub instytucji prowadzącej studia wspólnie, w oryginalnym brzmieniu.

³⁾ Pkt 2.3, 2.4, 4.2–4.4, 6.1 i 6.2 mogą zostać rozszerzone o odpowiednią liczbę stron, w zależności od potrzeb.

Autorzy: Jolanta Urbanik, Maria Misiewicz, Ryszard Rasiński

Współpraca: Zespół Programów Erasmus, Erasmus Mundus, Tempus, Eksperci Bolońscy

Redakcja: Joanna Józwik

Opracowanie graficzne i skład: Michał Dorosz, OnTheRocks

Wydawca:

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Krajowe Centrum Europass

ul. Mokotowska 43

00-551 Warszawa

tel.: 22 46-31-510

e-mail: europass@frse.org.pl

www.frse.org.pl

© Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Warszawa 2011

Publikacja została zrealizowana przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej.

Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska

nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną.

Publikacja bezpłatna

Publikacja Krajowego Centrum Europass

www.europass.org.pl

EUROPASS: SUPLEMENT DO DYPLOMU

